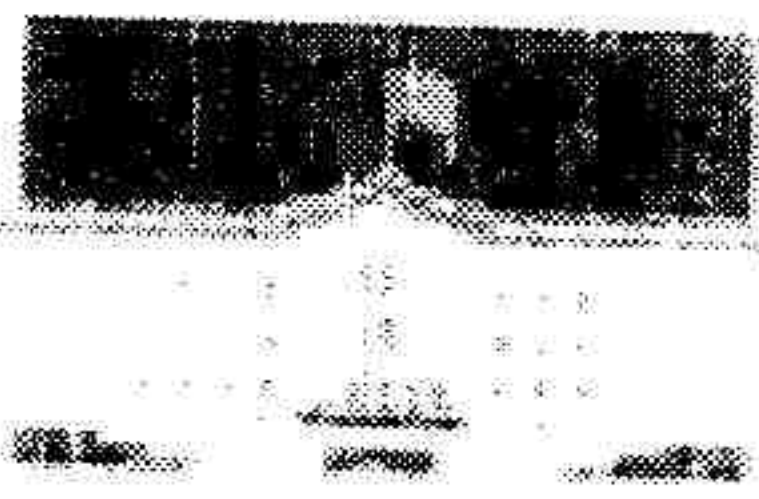

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ
Βουλευτής Ηρακλείου – ΠΑΣΟΚ

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς:

-Τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
κ. Αθανάσιο Τσαυτάρη

Ο Βουλευτής

Βασίλης Κεγκέρογλου

ΠΑΒ	579
28 ΣΕΠ. 2012	

Α. Παπανδρέου & Εμμ. Καστρινάκη 23, 71306 Ηράκλειο
Βουλής 4, 5ος όροφος, Γραφείο 512, 10562 Αθήνα
☎ 2810 333.900, 210 3706443, 3706743, ΦΑΞ 210 3706043
🌐 www.kegeroglou.gr E-Mail: v.kegeroglou@parliament.gr

ΜΕΛΕΤΗ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑΣ ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ

**Εμπειρίες σχετικές με την αξιοπιστία, τη διαδικασία λήψης
αποφάσεων και την αξιοποίηση - προστασία του εθνικού πλούτου από
το ελληνικό δημόσιο**

Στις 17 Οκτώβριο του 2007, ο τότε υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης Αλέξανδρος Κοντός και η Νομάρχης Ηρακλείου κ. Σχοιναράκη, παρουσία βουλευτών του Νομού κ.ά., ανακοίνωσαν την ανάθεση στο ΤΕΙ Κρήτης μελέτης για την αμπελουργία του νομού Ηρακλείου και τις προτεινόμενες καλλιέργειες που θα αντικαταστήσουν τα σταφιδάμπελα. Μάλιστα, όπως συνηθίζεται σ' αυτές τις περιπτώσεις, ακολούθησαν τοποθετήσεις ανάλυσης της σκοπιμότητας και ωφελιμότητας της μελέτης για την ανάπτυξη της γεωργίας του Νομού κ.λπ. Προσωπικά, με την ιδιότητα μου ως καθηγητή Αμπελουργίας του Ιδρύματος, και κόντρα στο γενικό κλίμα, είπα ότι δεν χρειάζεται να γίνει καμιά μελέτη, αφού ήδη είχαν γίνει δύο. Αντίθετα, πρότεινα, αν πράγματι ενδιαφέρονται για τους αμπελουργούς μας, να τους στηρίξουν επιστημονικά για παραγωγή ποιοτικών προϊόντων, προσαρμοσμένων στις ανάγκες της αγοράς κ.λπ. Τελικά, παρό το αρχικό σοκ, η παρέμβαση μου, δεν άλλαξε την ήδη εισηγμένη απόφαση. Έτσι, στις 30 Ιανουαρίου 2008 υπογράφηκε Πλαίσιο Προγραμματικής Συνεργασίας, μεταξύ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου και της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας του ΤΕΙ Κρήτης. Σημειώνεται ότι, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών ανέλαβε υπεογολαβικά μέρος της μελέτης, και συγκεκριμένα το πακέτο εργασίας με τίτλο «Έρευνα Αγοράς και Μελέτη Σχεδίου Μάρκετινγκ για τις Επιτραπέζιες Ποικιλίες Σταφυλιών και Σταφίδας».

Άμεσος στόχος της μελέτης ήταν η αποφυγή ή τουλάχιστον ο περιορισμός της εγκατάλειψης της αμπελοκαλλιέργειας και τελικό ζητούμενο η επισήμανση των δράσεων για μια δυναμική και ανταγωνιστική αμπελουργία. Για την υλοποίηση των παραπάνω, η μελέτη ακολούθησε τα παρακάτω βήματα:

Πρώτο βήμα (Κεφάλαιο 1) αποτέλεσε: η επισκόπηση των υπαρχόντων δεδομένων όσον αφορά τις μελέτες, ερευνητικά έργα κ.λπ. που υλοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια στο πλαίσιο υποστήριξης της αμπελουργίας του Νομού, τις προοπτικές του

τομέα αμπέλου και οίνου στη Χώρα μας, τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης και το εθνικό και κοινοτικό πλαίσιο.

Δεύτερο βήμα (Κεφάλαιο 2): η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του αμπελώνα του Νομού και των προϊόντων του και η επισήμανση των κυριότερων προβλημάτων, για κάθε μια από τις φάσεις της παραγωγικής διαδικασίας.

Τρίτο βήμα: η μελέτη των δεδομένων όσον αφορά τους φυσικούς πόρους του Νομού (Κεφάλαιο 3), τις απαιτήσεις της αγοράς (Κεφάλαιο 4) και τα εφαρμοζόμενα συστήματα ποιότητας (Κεφάλαιο 5).

Τέταρτο βήμα: η διαμόρφωση, βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων, προτάσεων για την αναδιάρθρωση και διαχείριση των αμπελώνων (Κεφάλαιο 6), το πολλαπλασιαστικό υλικό (Κεφάλαιο 7) τους μετασυλλεκτικούς χειρισμούς των αμπελουργικών προϊόντων (Κεφάλαιο 8), καθώς και τις πιθανές εναλλακτικές καλλιέργειες (Κεφάλαιο 9) και

Πέμπτο βήμα (Κεφάλαιο 10): η επισήμανση των κρίσιμων ενεργειών, όσον αφορά το αμπέλι και τα προϊόντα του, για την υλοποίηση των παραπάνω προτάσεων.

Η Μελέτη ολοκληρώθηκε τέλη του 2008, αντίγραφά της απεστάλησαν προς το Υπ.Α.Α.Τ. και ζητήθηκε από τους αναθέσαντες φορείς η παραλαβή της μελέτης και η κάλυψη των εξόδων της. **Εδώ ξεκινά μια πρώτη εμπειρία που αφορά την αξιοπιστία του Ελληνικού Δημοσίου**, αφού μας δηλώθηκε αδυναμία άμεσης παραλαβής. Από το σημείο αυτό άρχισε ένας αγώνας ο οποίος συνεχίζεται και σήμερα, αφού το 70% της προβλεπόμενης αμοιβής δεν έχει καταβληθεί. Αυτό, παρά το γεγονός ότι η Μελέτη παραλήφτηκε, μετά από συνεννόηση με το Υπ.Α.Α.Τ., από την Περιφέρεια Κρήτης, παρουσιάστηκε επίσημα στην ΕΑΣ Ηρακλείου και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας και για λίγο χρόνο της ΠΑΣΕΓΕΣ. Ως συνέπεια των παραπάνω, ο Λογαριασμός Κονδυλίων και Έρευνας του ΤΕΙ Κρήτης οφείλει αμοιβές εξωτερικών συνεργατών, οι καθηγητές που συμμετείχαν έχουν ήδη καταβάλει φόρους για αμοιβές που δεν εισέπραξαν, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο μήνυσε το ΤΕΙ Κρήτης και το ΤΕΙ το Υπ.Α.Α.Τ. και το κυριότερο η Μελέτη έμεινε αναξιποίητη, παρά τις συνεχείς παρεμβάσεις μας.

Ειδικά για το τελευταίο, φάνηκε κάποιο φως, με την εκδήλωση ενδιαφέροντος από το νέο Περιφερειάρχη Κρήτης κ. Αρναουτάκη, ο οποίος αφού ενημερώθηκε αναλυτικά για τις προτάσεις της Μελέτης εξεδήλωσε ενδιαφέρον για την υλοποίησή

της. Συνέπεια αυτού, ήταν η σύσταση Ομάδα Εργασίας (Ο.Ε.) για την αξιολόγηση των συμπερασμάτων και προτάσεων της μελέτης των ΤΕΙ Κρήτης με θέμα «Το αμπέλι και οι νέες καλλιέργειες στο νομό Ηρακλείου». Εδώ, ξεκινά μια νέα **απίστευτη εμπειρία για το πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις στο Ελληνικό Δημόσιο**. Στην πρώτη Σύσκεψη της Ο.Ε., που πραγματοποιήθηκε στις 28 Νοεμβρίου 2011 στο Υπ.Α.Α.Τ. ως Επιστημονικός Υπεύθυνος της Μελέτης ενημέρωσα τους συμμετέχοντες, μεταξύ των οποίων η Αντιπεριφερειάρχης Κρήτης κ. Θ. Βρέντζου, ο Γεν. Δ/ντης Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου κ. Α. Κουντούρης κ.ά., για το περιεχόμενο και τις σημαντικότερες διαπιστώσεις της, όπως αυτές ήταν καταναραμμένες σε 12 σελίδες γραπτό κείμενο, το οποίο δόθηκε σε όλους. Στη συνέχεια, κατέθεσα γραπτές προτάσεις με άμεσα υλοποιήσιμες και μικρής οικονομικής επιβάρυνσης δράσεις, υλοποίησής της. Ειδικότερα πρότεινα:

- i. Διάχυση στους εμπλεκόμενους φορείς, αμπελουργούς- εξαγωγείς/οινοποιούς, των επισημάνσεων- προτάσεων Μελέτης (ημερίδες- έντυπο υλικό, υλοποίηση από ΤΕΙ).
- ii. Υποστήριξη, δημιουργίας και δραστηριοποίησης Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και Φορέων Μετασυλλεκτικών Χειρισμών - Μεταποίησης (ανά προϊόν) και συνεργασίας μεταξύ τους στο πλαίσιο αντίστοιχων Διεπαγγελματικών Οργανώσεων (υποστηρίζει από τις ΚΟΑ Οίνου και Οπωροκηπευτικών).
- iii. Υλοποίηση, στο Ινστιτούτο Δια Βίου Εκπαίδευσης του ΤΕΙ Κρήτης, στο πλαίσιο της πράξης «Πρόγραμμα Επικαιροποίησης Γνώσεων Αποφοίτων ΑΕΙ» του ΕΣΠΑ, προγράμματος εκπαίδευσης των εμπλεκόμενων στην επιστημονική υποστήριξη των αμπελουργών,
- iv. Δραστηριοποίηση (επανάδρυση) Ινστιτούτου Αμπέλου (και Οίνου), Λαχανοκομίας & Ανθοκομίας Ηρακλείου - Συνεργασία με Α.Ε.Ι. της Κρήτης και Ινστιτούτα ή Κ.Τ.Ε. που ελέγχονται ή συνεργάζονται μ' αυτά, με Φορέα συντονισμού, κατευθυντήριων γραμμών, υποστήριξης, έλεγχου και αξιολόγησης το (Περιφερειακό Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων (Π.Σ.Α.Π. ή Σ.Α.Π.). Το Ινστιτούτο θα αξιοποίηση σε πρώτη φάση ήδη υπηρετούντες σε άλλες υπηρεσίες του Υπ.Α.Α.Τ ειδικούς επιστήμονες και θα στηριχθεί οικονομικά από φορείς του δημόσιου (Περιφέρεια, δήμους κ.λπ.) και ιδιωτικού τομέα (φυτωριούχους, οινοποιούς κ.λπ.). Θα αποτελέσει δε τον

κύριο φορέα εφαρμοσμένης έρευνας, με καθοριστική συμβολή και στην στήριξη άλλων συνοδευτικών μέτρων υποστήριξης Αμπελουργίας.

Επίσης έθεσα το θέμα πολ/κού υλικού, πρωτόκολλου αξιολόγησης υποψήφιων κλώνων αλλά και δικαιωμάτων όσων έχουν επιλεγεί στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων (βλέπε παρακάτω). Ακολούθησαν τοποθετήσεις των άλλων μελών και προτάσεις από το κ. Κουντούρη για σύσταση υπομάδων εργασίας, με την οποία διαφώνησα έντονα. Όταν όμως έλαβα από τον κ. Κουντούρη τα Πρακτικά τα οποία κοινοποιούσε στο γραφείο Υπουργού, Υφυπουργού κ.λπ. αναφερόταν ότι «Ο κ. **Φυσαράκης** μίλησε για αρκετά θέματα μεταξύ των άλλων για την αύξηση της καλλιέργειας επιτραπέζιων αμπελώνων (γίνεται έρευνα τα δύο τελευταία χρόνια), τη βιολογική καλλιέργεια, την εισαγωγή πρώιμων ποικιλιών επιτραπέζιων αμπέλων καθώς και την ανάγκη εξαγνισμού του πολλαπλασιαστικού υλικού. Τέλος έθεσε θέμα λειτουργίας Ινστιτούτου Αμπέλου.» και ότι «Έγινε πρόταση από τον κ. **Φυσαράκη** να γίνει άμεση εγκατάσταση μητρικής φυτείας εμβολιοληψίας γηγενών ποικιλιών αμπέλου, αξιοποιώντας υγιές και προεπιλεγμένο υλικό.» Στο τέλος δε αναφερόταν ότι «Με την συμφωνία όλων ορίστηκαν οι παρακάτω πέντε υπό-ομάδες(η υπογράμμιση δική μου),

Όπως ήταν φυσικό αντέδρασα άμεσα και ζήτησα τη διόρθωση και συμπλήρωση των Πρακτικών «τόσο για λόγους δεοντολογίας, όσο και για λόγους ουσίας αφού προτείνονται διαφορετικές δράσεις απ' αυτές που αποφασίστηκαν». Πλην όμως τα πρακτικά δεν διορθώθηκαν ποτέ, πράγμα για το οποίο ενημέρωσα σχετικά την περιφέρεια. Μετά απ' αυτό δεν είχε πλέον νόημα η συμμετοχή μου στην 2^η Σύσκεψη της Ομάδας Εργασίας, έχει όμως ενδιαφέρον το γεγονός ότι δεν ρωτήθηκα τη φορά αυτή αν με εξυπηρετεί η ημερομηνία σύγκλησης της, παρά το γεγονός ότι συνέπιπτε με την AGROTICA, ούτε καν μου κοινοποιήθηκαν τα πρακτικά της. Μόνο αργότερα, ενημερώθηκα άτυπα για ενημερωτικό σημείωμα του κ. Κουντούρη προς την Αντιπεριφερειάρχη κ. Βρέντζου, με θέμα «Ανάγκες αναδιάρθρωσης αμπελώνων στο Ν. Ηρακλείου σύμφωνα με τη μελέτη του ΤΕΙ Κρήτης», όπου αναφέρεται ότι «υπάρχει σύμφωνα με τη Μελέτη ανάγκη αναδιάρθρωσης. 55.000 στρεμμάτων επιτραπέζιων ποικιλιών» και παρακάτω προτείνεται «η αναδιάρθρωση 10.000 στρεμ. επιτραπέζιων ποικιλιών και σταφιδοποιίας, μέσω πενταετούς προγράμματος, η οποία με ένα ποσό 1700 ευρώ /στέμμα, θα κοστίσει 17.000.000 ευρώ». Επισημαίνεται σχετικό ότι η Μελέτη δεν αναφέρει ούτε προτείνει τίποτε από τα

παραπάνω. Έχει επίσης ενδιαφέρον το γεγονός ότι ανάλογη πρόταση είχε γίνει από υπηρεσιακούς παράγοντες πολύ νωρίτερα (Πατρίς, 27/12/2011) για «χρηματοδότηση ενός 5ετους προγράμματος ύψους 10.000.000 ευρώ που θα αφορά 10.000 στρέμματα....»

Μετά, από τα παραπάνω, ζήτησα συνάντηση προκειμένου να ενημερώσω τον κ. Περιφερειάρχη και ενώ περίμενα με δεχθεί, δέχτηκα πρόσκληση από το σύνδεσμο Οινοποιών Ν. Ηρακλείου για συμμετοχή στη Έκθεση ΟΙΝΟΤΙΚΑ 2012. Εκεί πλέον «ξεχείλισε το ποτήρι», αφού διαπίστωσα ότι δεν είμαστε ικανοί όχι μόνο να εκμεταλλευτούμε αλλά ούτε καν να προστατέψουμε τον εθνικό μας πλούτο. Αυτό γιατί εκεί πήρα στα χέρια μου το νέο κατάλογο του 2012, των ποικιλιών και κλώνων του μεγαλύτερου φυτώριου της Ιταλίας Vivai Cooperativi Rauscedo (VCR), όπου συμπεριλαμβανόταν οι δικές μας ποικιλίες Αγιωργίτικο, Ασύρτικο, Αθήρι, Κοτσιφάλι, Κορινθιακή σταφίδα, Μαλαγουζιά, Μαυροδάφνη, Μοσχόμαυρο, Ραζακί, Σαββατιανό και Ξινόμαυρο, με την επισήμανση ότι προέρχονται από τη συλλογή της Vitrohellas. Εκείνο όμως που πραγματικά με σοκάρει είναι το γεγονός ότι στο ίδιο κατάλογο συμπεριλαμβάνονται και κλώνοι (σε παρένθεση το όνομα του κλώνου) των ποικιλιών Λιάτικο (VCR295), Λημνιό (VCR294), Μοσχοφύλλο (VCR292, VCR293), Σουλτανίνα (VCR122) και Βιδιανό (VCR289), ιδιοκτησίας του, με ότι αυτό συνεπάγεται. Σημειώνεται ότι στη χώρα, η πρώτη προσπάθεια κλωνικής επιλογής γηγενών ποικιλιών άρχισε το 1974 και μέχρι σήμερα δεν έχει πιστοποιηθεί κανένας κλώνος. Είναι δε πολύ πιθανό, κάποιοι από τους παραπάνω κλώνους να είχαν επισημανθεί και αρχικά αξιολογηθεί στη χώρα μας μέσω ερευνητικών προγραμμάτων που χρηματοδότησε και η ελληνική πολιτεία. Όπως αντιλαμβάνεται ο καθένας το θέμα δεν είναι στενά, στεγνά και στυγνά οικονομικό. Είναι ηθικό, είναι προσβλητικό για το ΤΕΙ που εξετέθη σε εξωτερικούς συνεργάτες, είναι η πίκρα που νοιώθεις όταν καταθέτεις ένα κομμάτι από τον εαυτό σου χωρίς αντίκρισμα, είναι το αλαλούμ της δημόσιας διοίκησης (Πολιτεία κατά Πολιτείας), είναι ο πλούτος του αμπελώνα μας που χάνεται. Είναι δυνατόν να συμβαίνουν αυτά τα πράγματα; Και τώρα θα πείτε, με τι ασχολείστε Κύριε μεσούσης κρίσης; Έχετε δίκιο, αλλά αποφάσισα πλέον να τα λέω!! Γιατί νοιώθω τύψεις που σιωπούσα, ιδιαίτερα σε θέματα του γνωστικού αντικείμενου μου. Σας ευχαριστώ

Γιάννης Φουσαράκης
Καθηγητής Αμπελουργίας
Επιστημονικός Υπεύθυνος Μελέτης